

กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-สาธารณรัฐเกาหลี (Mekong-Republic of Korea Cooperation หรือ Mekong-ROK)

ข้อมูลทั่วไป

- ริเริ่มโดย กต. เมื่อปี 2554 เพื่อส่งเสริมมิตรภาพและความร่วมมือด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมระหว่างประเทศสมาชิก
- มีประเทศสมาชิก จำนวน 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง 5 ประเทศ (กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมา ไทย เวียดนาม) และ กต.
- ยกระดับความร่วมมือเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) ในการประชุมผู้นำ ครั้งที่ 2 เมื่อปี 2563

กลไกความร่วมมือที่สำคัญ

- การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส
- การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ และการประชุมผู้นำ โดยจัดคู่ขนานกับการประชุมในกรอบอาเซียน
- แผนปฏิบัติการ ฉบับที่สาม (ค.ศ. 2021-2025) กำหนดแนวทางความร่วมมือใน 7 สาขาความร่วมมือ
- กองทุน Mekong-ROK Cooperation Fund (MKCF) จัดตั้งเมื่อปี 2556 โดยมีสถาบันความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขง (Mekong Institute หรือ MI) เป็นผู้บริหารกองทุนฯ เปิดรับข้อเสนอโครงการแล้ว 9 ครั้ง (ปี 2559 2560 2562 2563 2564 2565 2566 2567 และ 2568) ให้ทุนแล้ว 78 โครงการ โดย กต. สนับสนุน งบ 5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ/ปี 2565 6.34 ล้านดอลลาร์สหรัฐ/ปี 2566 7.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ/ปี 2567 และ 10.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ/ปี 2568
- ที่ผ่านมา ไทยได้รับทุน 11 โครงการ (แล้วเสร็จ 6 โครงการ/ กำลังดำเนินการ 5 โครงการ)
- สภาธุรกิจ Mekong-ROK จัดตั้งเมื่อปี 2562 สมาชิกเป็นภาคเอกชน (ฝ่ายไทย คือ กกร. และ กต. คือ Korea International Trade Association หรือ KITA) จัดประชุมล่าสุดเมื่อเดือน มิ.ย. 2563 ผ่านระบบทางไกล
- การประชุม Mekong-ROK Business Forum จัดขึ้นทุกปี จัดประชุมล่าสุด ครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 15 ก.ย. 2568 ที่นครโฮจิมินห์

เสาหลักและสาขาความร่วมมือ

- 3 เสา ได้แก่ ประชาชน ความเจริญรุ่งเรือง และสันติภาพ
- 7 สาขาความร่วมมือ ได้แก่ (1) วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว (2) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (3) การเกษตรและการพัฒนาชนบท (4) โครงสร้างพื้นฐาน (5) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (6) สิ่งแวดล้อม และ (7) ความท้าทายด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่

ผลการประชุมที่สำคัญ (2563-2568)

- การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส ประจำปี 2569 เมื่อวันที่ 26 มิ.ย. 2569 ปธ. ร่วม (ไทยและ กต.) ได้จัดการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส ที่กรุงเทพฯ โดยที่ประชุม (1) ชื่นชมพลวัติของ Mekong-ROK รับทราบความคืบหน้าการดำเนินการตาม Plan of Action 2021-2025 (2) ทวีตแนวทางการจัดทำ Plan of Action ฉบับใหม่ (3) ไทยย้ำ 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ (ก) การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการตอบสนองและความยืดหยุ่นต่อความท้าทายในอนุภูมิภาค โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ มลพิษทางอากาศ และอาชญากรรมข้ามชาติ (ข) การเชื่อมโยงอนุภูมิภาค โดยเฉพาะด้านโลจิสติกส์ การอำนวยความสะดวกทางการค้า รวมถึงความมั่นคงทางอาหารและพลังงานและ (ค) ส่งเสริมความยั่งยืนผ่านเศรษฐกิจสีเขียวและเศรษฐกิจดิจิทัล และ (4) เห็นพ้องให้คงความต่อเนื่อง/บทบาทของ Mekong-ROK Business Forum กองทุน MKCF และกลไกอื่น ๆ ภายใต้ความร่วมมือ Mekong-ROK
- การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ ครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 11 ก.ค. 2568 ในช่วงการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ครั้งที่ 58 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ โดยมีเวียดนามและ กต. เป็น ปธ. ร่วม โดย (1) ไทยย้ำประเด็นความท้าทายร่วมที่เร่งด่วนของอนุภูมิภาค การเสริมสร้างเครือข่ายภาคเอกชน และการเชื่อมโยงความร่วมมือกับ ACMECS (2) กต. เน้นการส่งเสริมสันติภาพและความรุ่งเรืองของอนุภูมิภาค ศก./digitalisation/supply chain disruption และการเชื่อมโยงกับ ASEAN-ROK (3) ที่ประชุมมอบหมายให้เจ้าหน้าที่อาวุโสพิจารณาร่าง Plan of Action 2026-2030 และเสนอที่ประชุมรัฐมนตรีครั้งต่อไปรับรอง และ (4) จัดการประชุมผู้นำ ครั้งที่ 3
- การประชุมผู้นำ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 13 พ.ย. 2563 ผ่านระบบทางไกล (1) รับรองถ้อยแถลงร่วมเป็นเอกสารผลลัพธ์การประชุม (2) ย้ำความร่วมมือเพื่อรับมือกับโควิด-19 และการฟื้นฟูเศรษฐกิจผ่านการส่งเสริมความเชื่อมโยง สาธารณสุข เศรษฐกิจดิจิทัล และการต่อต้านภัยคุกคามด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ (3) ยกระดับกรอบความร่วมมือเป็น Strategic Partnership และ (4) ยินดีต่อการกำหนดในปี 2564 เป็นปี Mekong-ROK Exchange Year 2021 ในโอกาสครบรอบ 10 ปีของการจัดตั้ง Mekong-ROK

ประเด็นที่ไทยผลักดัน

- 3 ประเด็นที่ไทยผลักดันในกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง (1) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (2) ฝุ่นและหมอกควันข้ามพรมแดน และ (3) อาชญากรรมข้ามพรมแดน
- ย้าบทบาทการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (Development Partner) กับ กต. และบทบาทของไทยในการเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือรายใหม่ (Emerging Donor) ในการสนับสนุนการพัฒนาแก่ประเทศลุ่มน้ำโขง เพื่อความมั่นคงและการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาค โดยใช้ประโยชน์จากกลไกต่าง ๆ เช่น ความร่วมมือ TICA-KOICA
- สนับสนุนให้การดำเนินการภายใต้ Mekong-ROK มีผลลัพธ์เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการเสริมสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทานในอนุภูมิภาค การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม เศรษฐกิจดิจิทัล และการพัฒนาที่ยั่งยืนตามรูปแบบเศรษฐกิจ BCG ของไทย รวมทั้งความเชื่อมโยงและการส่งเสริมซึ่งกันและกันระหว่าง Mekong-ROK กับ ACMECS
- ส่งเสริมความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้านและสนับสนุนกิจกรรมของสภาธุรกิจ Mekong-ROK และ Mekong-ROK Business Forum โดยสนับสนุนบทบาทของภาคธุรกิจและใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญ/เทคโนโลยี/ขีดความสามารถทางธุรกิจของ กต.
- สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้ของภาคประชาชน โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนระหว่างเยาวชนและผ่านวัฒนธรรมของทั้งสองฝ่าย